

LATVIJAS REPUBLIKAS EKONOMIKAS MINISTRIJA
PATĒRĒTĀJU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS CENTRS

Brīvības ielā 55, Rīgā, LV – 1010 ♦ tālr. (+371) 67388624 ♦ fakss (+371) 67388634 ♦ e-pasts: ptac@ptac.gov.lv

LĒMUMS

Rīgā

2014.gada 8.septembrī

Nr.E03-PTU-K148-26

Par tiesiskā pienākuma un administratīvā soda uzlikšanu

**Par Reklāmas likuma 3.panta pirmajā daļā noteiktās likumīguma prasības
pārkāpumu, par kuru sods paredzēts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa
166.¹³ panta otrajā daļā**

Patērētāju tiesību aizsardzības centra Patērētāju tiesību uzraudzības departamenta
direktore/ iestādes direktora vietniece Ieva Baldiņa - Brūklīte,

nepiedaloties SIA „VKS Shipmanagement”
juridiskā adrese: Bauskas iela 33–3, Rīga, LV–1004
reģistrācijas numurs: 40103776467

izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu un konstatēja:

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (turpmāk – PTAC), pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 215.⁴ un 249.pantu, pēc 2014.gada 20.augustā saņemtā Rīgas pašvaldības policijas 2014.gada 18.augustā sastādītā administratīvā pārkāpuma protokola Nr.154616 (turpmāk – Protokols) par SIA „VKS Shipmanagement” (turpmāk – Sabiedrība), izdarīto administratīvo pārkāpumu, par ko administratīvā atbildība paredzēta LAPK 166.¹³ panta otrajā daļā, ir izvērtējis Sabiedrības izplatīto alkoholisko dzērienu reklāmas (turpmāk – Reklāma) atbilstību patērētāju tiesību aizsardzību reglamentējošo un citu normatīvo aktu prasībām.

[1] 2014.gada 5.augustā Rīgas pašvaldības policija veiktās pārbaudes laikā konstatēja, ka Sabiedrība uz kuģa „Rīgas pērle”, kur veic komercdarbību, ir izplatījusi alkoholisko dzērienu „Jack Daniels”, „Brugal” un „el Jimador” reklāmas. Konstatējot, ka Sabiedrība ir izplatījusi normatīvajiem aktiem neatbilstošu reklāmu, kurā nav ietverta informācija, kas brīdina sabiedrību par alkohola lietošanas negatīvo ietekmi un informē par alkoholisko dzērienu pārdošanas, iegādāšanās un nodošanas aizliegumu

nepilngadīgām personām, Rīgas pašvaldības policija nolēma uzsākt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā.

[2] 2014.gada 20.augustā PTAC saņēma administratīvā pārkāpuma lietas materiālus.

2014.gada 27.augustā PTAC nosūtīja Sabiedrībai vēstuli Nr.3.2.-1-K-148/6923 „Par uzaicinājumu uz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu”, kurā Sabiedrība tika informēta par pārkāpumu, administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas laiku un vietu. Vienlaicīgi PTAC pieprasīja Sabiedrībai līdz 2014.gada 3.septembrim sniegt PTAC rakstisku informāciju par Reklāmas izplatīšanas vietām, laika periodiem un izplatīšanas apjomiem. PTAC no Sabiedrības pieprasīto informāciju nav saņēmis.

[3] Uz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu Sabiedrības pārstāvis neieradās un PTAC nav saņēmis Sabiedrības lūgumu par administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas atlikšanu.

Izvērtējot lietā esošos materiālus, PTAC secina turpmāk minēto:

1) Reklāmas likuma (turpmāk – RL) 13.panta pirmajā daļā noteikts, ka šā likuma ievērošanas uzraudzību veic PTAC savas kompetences ietvaros. Saskaņā ar RL 1.pantu *reklāma ir ar saimniecisko vai profesionālo darbību saistīts jebkuras formas vai jebkura veida paziņojums vai pasākums, kura nolūks ir veicināt preču vai pakalpojumu (arī nekustamā īpašuma, tiesību un saistību) popularitāti vai pieprasījumu pēc tiem, ņemot vērā to, ka no lietas materiāliem izriet, ka Sabiedrība veic uz kuģa „Rīgas Pērle” alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecību, Sabiedrības izplatītā Reklāma atbilst reklāmas jēdzienam minētā likuma izpratnē, jo nepārprotami veicina tajā attēloto alkoholisko dzērienu popularitāti un pieprasījumu pēc tiem.*

2) RL 3.panta pirmā daļa nosaka, ka *reklāmai jābūt likumīgai, patiesai un objektīvai, tā veidojama saskaņā ar godprātīgu reklāmas praksi. Reklāma nedrīkst mazināt sabiedrības uzticēšanos reklāmai, un tai jāatbilst godīgas konkurences principiem.*

RL 7.panta pirmā daļa nosaka, ka papildu prasības reklāmas jomā var noteikt citos likumos.

Jebkuras darbības ar alkoholiskajiem dzērieniem, kā arī alkoholisko dzērienu reklāmu regulē Alkoholisko dzērienu aprites likums. Minētā likuma 10.panta pirmā daļa nosaka, ka *Alkoholisko dzērienu reklāmā ietverama informācija, kas brīdina sabiedrību par alkohola lietošanas negatīvo ietekmi, kā arī informē par alkoholisko dzērienu pārdošanas, iegādāšanās un nodošanas aizliegumu nepilngadīgām personām. Šādai informācijai atvēlami vismaz 10 procenti no konkrētās reklāmas apjoma.*

Ņemot vērā, ka Reklāmā nav ietverta informācija par alkohola lietošanas negatīvo ietekmi un alkoholisko dzērienu pārdošanas, iegādāšanās un nodošanas aizliegumu nepilngadīgām personām, Reklāma neatbilst Alkoholisko dzērienu aprites likuma 10.panta pirmās daļas prasībām un līdz ar to neatbilst RL 3.panta pirmajā daļā izvirzītajai likumīguma prasībai.

3) RL 12.panta pirmā daļa nosaka, ka *reklāmas izplatītājs ir persona, kura pati izplata reklāmu vai dod iespēju reklāmu izplatīt reklāmas devējam.*

Sabiedrība atbilst reklāmas izplatītāja statusam, jo Reklāma tiek izplatīta uz SIA „Rīgas Pērle” kuģa, kur Sabiedrība veic uzņēmējdarbību.

RL 12.panta ceturtā daļa nosaka, ka *reklāmas izplatītājam ir aizliegts izplatīt reklāmu, par kuras neatbilstību normatīvo aktu prasībām viņš zina vai viņam vajadzēja zināt.*

Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likuma mērķis *ir nodrošināt privātpersonu tiesības būt informētām par savām tiesībām un pienākumiem, reglamentējot tām saistošo tiesību aktu un oficiālo paziņojumu izsludināšanu, publicēšanu, spēkā esamību un pieejamību.*

Saskaņā ar minētā likuma 3.panta pirmo daļu *oficiālajā izdevumā publicē ārējos normatīvos aktus, kā arī citus tiesību aktus un oficiālos paziņojumus, ja to publicēšanu šajā izdevumā paredz ārējie normatīvie akti.*

Ārējais normatīvais akts ir Satversme, likumi, Ministru kabineta noteikumi un pašvaldību saistošie noteikumi, kā arī starptautiskie līgumi un Eiropas Savienības pamatlīgumi un uz to pamata izdotie normatīvie akti. Līdz ar to Reklāmas likums un Alkoholisko dzērienu aprites likums ir ārējie normatīvie akti, kas ir publicēti oficiālajā izdevumā un tātad ir pieejami un zināmi sabiedrībai.

Minētā likuma 2.panta otrā daļa nosaka, ka *oficiālā publikācija ir publiski ticama un saistoša. Nevienam nevar aizbildināties ar oficiālajā izdevumā publicēto tiesību aktu vai oficiālo paziņojumu nezināšanu.*

Ņemot vērā iepriekš minēto, Sabiedrība zina vai tai vajadzēja zināt RL un Alkoholisko dzērienu aprites likumā ietvertos noteikumus, kuri nosaka alkoholisko dzērienu reklāmas saturu un izplatīšanu.

Atbilstoši RL 2.panta otrajai daļai viens no RL mērķiem ir aizsargāt personu, kā arī visas sabiedrības intereses reklāmas jomā. Tādējādi, izplatot reklāmu, reklāmas izplatītājam jānodrošina, ka nevienas sabiedrības daļas intereses netiktu aizskartas.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Sabiedrība kā Reklāmas izplatītāja ir izplatījusi normatīvo aktu prasībām neatbilstošu Reklāmu. Līdz ar to konstatējams, ka Sabiedrība ir izdarījusi LAPK 166.¹³ panta otrajā daļā – *Par normatīvo aktu prasībām neatbilstošas reklāmas sniegšanu vai izplatīšanu* – noteikto administratīvo pārkāpumu.

4) RL 15.panta ceturtajā daļā ir noteikts, ja reklāma neatbilst normatīvo aktu prasībām, PTAC kā uzraudzības iestāde ir tiesīgs pieņemt vienu vai vairākus lēmumus, ar kuriem: 1) *uzdod reklāmas devējam sniegt reklāmā, preču marķējumā vai citādā veidā papildu informāciju, kas ir būtiska no personu aizsardzības vai saimnieciskās darbības veicēju, vai profesionālās darbības veicēju likumīgo tiesību viedokļa;* 2) *pieprasa izslēgt no reklāmas atsevišķus elementus (informāciju, vizuālos attēlus, skaņu vai citus speciālos efektus);* 3) *aizliedz izplatīt reklāmu;* 4) *pieprasa atsaukt reklāmu;* 5) *piemēro administratīvo sodu likumā noteiktajā kārtībā;* 6) *uzdod reklāmas devējam vai reklāmas izplatītājam izbeigt pārkāpumu un nosaka termiņu pārkāpuma izbeigšanai.*

Izvērtējot PTAC rīcībā esošos materiālus, to, ar kāda veida lēmumu konkrētajā situācijā tiktu panākta vispārēja augsta līmeņa patērētāju tiesību aizsardzība, PTAC secina, ka nav lietderīgi pieņemt kādu no RL 15.panta ceturtās daļas 1.-4.punktā paredzētajiem lēmumiem, bet gan, ņemot vērā to, ka Reklāmas izplatīšana jau ir notikusi, patērētāji jau ir saņēmuši normatīvajiem aktiem neatbilstošu Reklāmu un Sabiedrība saskaņā ar LAPK 9.pantu ir izdarījusi administratīvo pārkāpumu, PTAC secina, ka,

pamatojoties uz RL 15.panta ceturtais daļas 6.punktu, Sabiedrībai ir lietderīgi par tiesisku pienākumu uzlikt nekavējoties izbeigt pārkāpumu un pārtraukt Reklāmas sniegšanu, un, pamatojoties uz RL 15.panta ceturtais daļas 5.punktu, piemērojams ietekmēšanas līdzeklis par administratīvo pārkāpumu, uzliekot administratīvo sodu.

LAPK 32.panta otrajā daļā ir paredzēts, ka, *uzliekot sodu ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.*

Atbilstoši LAPK 9.panta pirmajā daļā noteiktajam *par administratīvo pārkāpumu atzīstama vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība. Tādējādi vispārējā gadījumā administratīvā pārkāpuma lietā jākonstatē pie atbildības saucamās personas vaina. Ar vainu saprotama fiziskās personas subjektīvā psihiskā attieksme pret nodarījumu. Kā norādīts tiesību literatūrā, juridisko personu atbildības noteikšanā vainas jautājums nevar būt risināms veidā, kādā tiek noteikta fizisko personu vaina. Tāpēc juridiskās personas vaina nosakāma, ņemot vērā divus nosacījumus, proti, vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt normatīvo aktu, par kuru pārkāpšanu paredzēta administratīvā atbildība, ievērošanu, un, vai juridiskā persona veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo normatīvo aktu ievērošanu (skat. Senāta 2009.gada 5.marta sprieduma lietā Nr.SKA-19/2009 19.punktu).*

Līdz ar to juridiskās personas izdarītā administratīvā pārkāpuma gadījumā nav nepieciešams konstatēt pie atbildības saucamās personas vainu un administratīvo sodu ir pamats piemērot, konstatējot un pierādot pašu tiesībpārkāpumu.

Izskatot lietu, nav konstatēti atbildību mīkstinošie un atbildību pastiprinošie apstākļi (LAPK 33. un 34.pats)

Sabiedrība pēc PTAC lūguma lietā nav iesniegusi jebkādu informāciju, kas raksturotu Sabiedrības mantisko stāvokli, līdz ar to PTAC ņem vērā publiski pieejamo informāciju no *Lursoft* datu bāzes.

Ņemot vērā to, ka ir izdarīts administratīvais pārkāpums, lietā nepastāv apstākļi, kas varētu būt par pamatu lietvedības izbeigšanai (LAPK 239.pants), lietā nepastāv apstākļi, lai nepiemērotu administratīvo sodu, kā arī konstatētais pārkāpums nav uzskatāms par maznozīmīgu un tādēļ Sabiedrība konkrētajā gadījumā nav atbrīvojama no administratīvās atbildības (LAPK 21.pants), un tā iemesla dēļ, lai atturētu pārkāpēju un citus tirgus dalībniekus no administratīvo pārkāpumu izdarīšanas, kā arī šādu pārkāpumu atkārtotāšanās, PTAC uzskata, ka nepieciešams Sabiedrībai piemērot administratīvo sodu. PTAC ieskatā ar administratīvā soda palīdzību Sabiedrība tiks motivēta savā turpmākajā komercdarbībā nepieļaut līdzīga rakstura pārkāpuma izdarīšanu. Arī LAPK 1.panta pirmā daļa nosaka, ka administratīvo pārkāpumu likumdošanas uzdevums ir aizsargāt sabiedrisko iekārtu, īpašumu, pilsoņu sociāli ekonomiskās, politiskās un personiskās tiesības un brīvības, kā arī komersantu, iestāžu un organizāciju tiesības un likumīgās intereses, noteikto pārvaldes kārtību, valsts un sabiedrisko kārtību, nostiprināt likumību, novērst tiesību pārkāpumus, audzināt pilsoņus likumu precīzas un stingras ievērošanas garā, ieaudzināt viņos cieņas pilnu attieksmi pret citu pilsoņu tiesībām, godu un pašcieņu, pret sadzīves noteikumiem, apzinīgu attieksmi pret saviem pienākumiem un atbildību sabiedrības priekšā. Vienlaikus PTAC ņem vērā, ka saskaņā ar LAPK 22.pantu administratīvā soda piemērošanas mērķis ir arī audzināt personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, lai tā ievērotu likumus.

LAPK 32.panta pirmā daļa nosaka, ka *sodu par administratīvo pārkāpumu uzliek ietvaros, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu, stingrā saskaņā ar šo kodeksu un citiem aktiem par administratīvajiem pārkāpumiem.* Saskaņā ar LAPK 166.¹³ panta otro daļu *par normatīvo aktu prasībām neatbilstošas reklāmas sniegšanu vai izplatīšanu – uzliek naudas sodu fiziskajām personām no trīsdesmit pieciem līdz septiņsimt euro, bet juridiskajām personām – no septiņdesmit līdz četrpadsmit tūkstoš euro.*

Izvērtējot iepriekš minētos apstākļus, izdarītā pārkāpuma raksturu, proti, patērētājiem izplatīto normatīvajiem aktiem neatbilstošu Reklāmu, Reklāmas īstenošanas veidu, atbildību pastiprinošo un mīkstinošo apstākļu neesamību, ievērojot vienlīdzības principu, saskaņā ar LAPK 23.panta pirmās daļas 2.punktu, PTAC uzskata, ka par normatīvajiem aktiem neatbilstošas Reklāmas izplatīšanu Sabiedrībai ir uzliekams naudas sods EUR 70,00 (septiņdesmit *euro* un 00 centi) apmērā, kas ir uzskatāms par samērīgu naudas sodu, ņemot vērā izdarīto pārkāpumu, reklāmu daudzumu, Reklāmas iespējamo negatīvo ietekmi uz sabiedrību (patērētājiem), kā arī, lai motivētu Sabiedrību turpmāk šādu pārkāpumu nepieļaut.

Lemjot par tiesiskā pienākuma uzlikšanu, PTAC ņem vērā Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) noteiktos principus un 66.pantā noteiktos lietderības apsvērumus, lai noteiktu lēmuma piemērotību un atbilstību, konkrētajā gadījumā ievērojot samērību starp pie atbildības sauktā tirgus dalībnieka rīcību un tam uzliekamo ierobežojumu, kā arī patērētāju (visas sabiedrības) tiesiskās intereses, t.sk., tiesības saņemt normatīvajiem aktiem atbilstošu reklāmu un šo interešu aizskārumu.

Izvērtējot lietas materiālus un izskatīšanā konstatētos apstākļus, pamatojoties uz LAPK 1.panta pirmo daļu, 9.panta pirmo daļu, 22.pantu, 23.panta pirmās daļas 2.punktu, 32.panta pirmo un otro daļu un 166.¹³ panta otro daļu, 215.⁴ pantu, 240.pantu, 271.panta ceturto daļu, 272.pantu, 274.pantu, 275.panta pirmās daļas 1.punktu, Administratīvā procesa likuma 4.pantu, 7.pantu, 51.pantu, 66.pantu un 67.pantu, Reklāmas likuma 1.pantu, 3.panta pirmo daļu, 7.panta pirmo daļu, 12.panta pirmo un ceturto daļu, 15.panta ceturtais daļas 5. un 6.punktu, Alkoholisko dzērienu aprites likuma 10.panta pirmo daļu,

n o l e m t s:

uzlikt SIA „VKS Shipmanagement”

juridiskā adrese: Bauskas iela 33–3, Rīga, LV–1004

reģistrācijas numurs: 40103776467

- 1) tiesisko pienākumu nekavējoties izbeigt pārkāpumu, pārtraucot reklāmas izplatīšanu;**
- 2) naudas sodu EUR 70,00 (septiņdesmit *euro* un 00 centi) apmērā.**

Pieņemto lēmumu daļā par tiesiskā pienākuma uzlikšanu SIA „VKS Shipmanagement” saskaņā ar RL 17.panta pirmo daļu, Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta 10¹.daļu un APL 70.panta pirmo daļu, 76.panta pirmo daļu un 79.panta pirmo daļu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā Rīgas tiesu namā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas. Lēmuma pārsūdzēšana daļā par tiesiskā pienākuma uzlikšanu neaptur tā darbību.

Pieņemto lēmumu daļā par naudas soda uzlikšanu saskaņā ar RL 17.panta pirmo daļu, LAPK 238.pantu, 288.panta pirmo un otro daļu un 289.panta pirmo daļu SIA „VKS Shipmanagement” var pārsūdzēt Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa, Rīgā, Baložu ielā 14, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā desmit dienu laikā no pilna lēmuma paziņošanas dienas, tiesai adresēto sūdzību iesniedzot PTAC, Brīvības ielā 55, Rīgā, LV-1010.

Saskaņā ar Paziņošanas likuma 6.panta pirmo daļu, saņemot dokumentu vai informāciju uz vietas iestādē, adresāts par to parakstās, izņemot gadījumu, kad saskaņā ar normatīvajiem aktiem parakstīšanās par saņemšanu nav nepieciešama. Iestādes izsniegto dokumentu vai sniegto informāciju uzskata par paziņotu ar brīdi, kad adresāts ir parakstījis par saņemšanu. Paziņošanas likuma 8.panta trešajā daļā ir paredzēts, ka dokuments, kas paziņots kā ierakstīts pasta sūtījums, uzskatāms par paziņotu septītajā dienā pēc tā nodošanas pastā.

Naudas sods jāsamaksā ar pārskaitījumu, maksājuma uzdevumā norādot:

Saņēmējs:	Valsts kase Reģistrācijas numurs 90000050138
Saņēmēja iestāde:	Valsts kase BIC kods TREL LV22
Konts (IBAN)	LV12TREL1060121019400
Maksājuma mērķis:	Lēmums Nr.E03-PTU-K148-26
Pieņemšanas datums:	2014.gada 8.septembris

Naudas sods jāsamaksā ne vēlāk kā 30 dienu laikā pēc dienas, kad saņemts lēmuma noraksts.

Patērētāju tiesību uzraudzības departamenta

direktore / iestādes direktora vietniece (personiskais paraksts) Ieva Baldiņa - Brūklīte

IZRAKSTS PAREIZS